

EVOLUCE CHOVÁNÍ

AGRESIVITA A RITUALIZACE

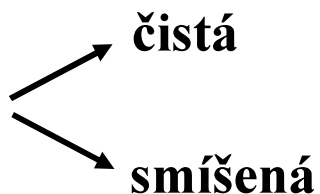
ALTRUISMUS

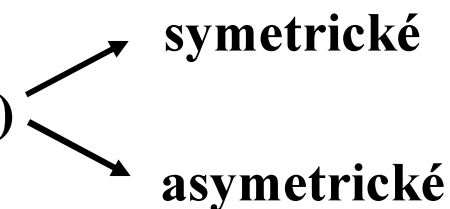
Vliv činnosti ostatních příslušníků populace → obtížná analýza populačně-genetickými nástroji

⇒ použití evoluční teorie her → analýza fenotypu

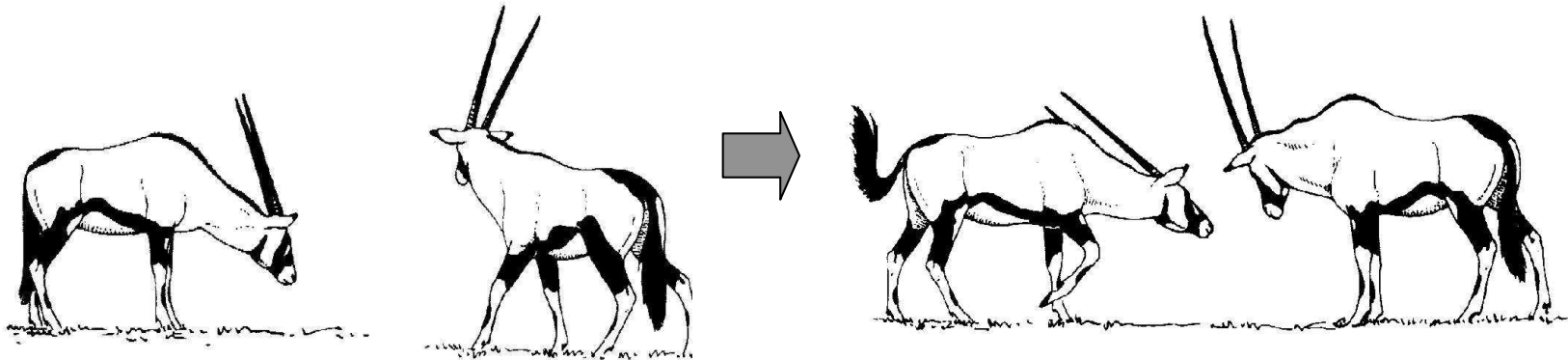
- předpoklad: asexuální populace, pominutí biologie druhu

- strategie = fenotypový projev
- evolučně stabilní strategie, ESS: půs. selekce nemůže proniknout jiná

• strategie:
čistá
smíšená

hry (modely)
symetrické
asymetrické

AGRESIVITA, RITUALIZACE

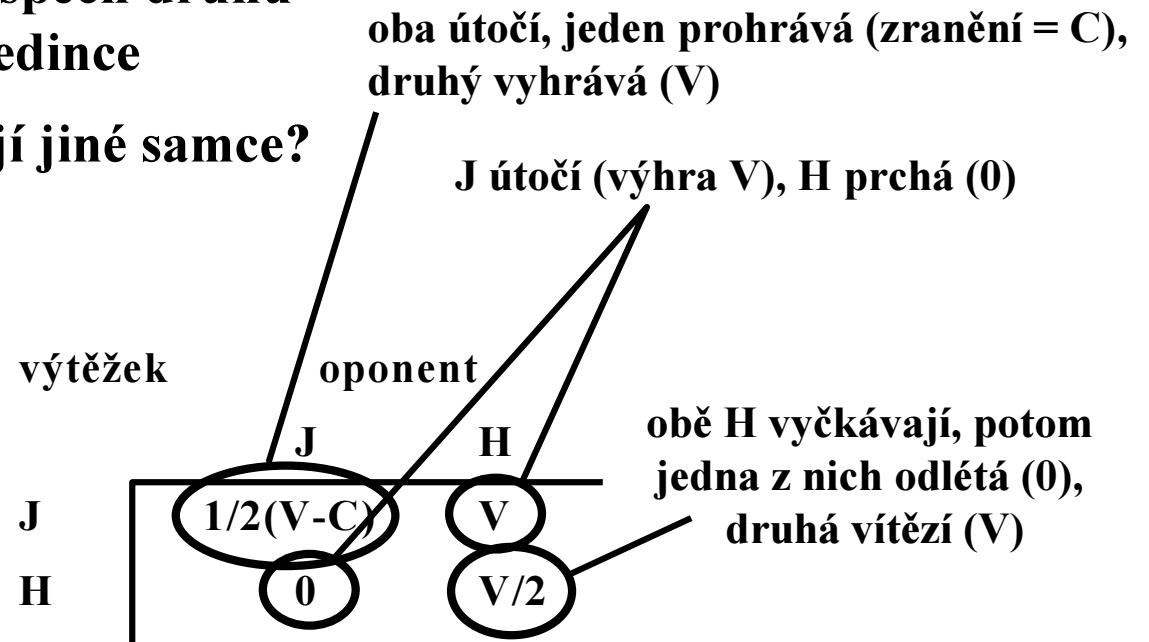
- původně: ritualizace ve prospěch druhu
- × ritualizace výhodná pro jedince

Otázka: proč samci nezabíjejí jiné samce?

Symetrické modely

„Jestřáb a holubice“:

- je strategie „jestřáb“, nebo „holubice“ ESS?

Holubice a jestřáb

- H: ztráta za prodlení $\Rightarrow H \times H = V/2 - Z$
- $V = 50$; $C = 100$; $Z = 10$

1. Populace holubic: průměrná $H = +15$

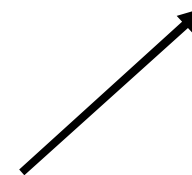
2. Populace jestřábů: průměrný $J = -25$

$\Rightarrow$ pouze smíšená strategie, nebo smíšená populace (v tomto př. $H:J = 5:7$)

$\Rightarrow$ skupinová selekce (samé H) může vysvětlit pouze v případě vědomého chování (kospirace) - pouze u lidí a pouze teoreticky

- H nikdy ESS, J pouze v případě, že $V > C$

frekvenčně závislá selekce;
nejde o ESS!

Další možné symetrické strategie

Podmíněné strategie:

- odvetník (retaliator): začátek boje = H, při útoku odplata ($\times H \Rightarrow H$; $\times J \Rightarrow J$)
- tyran (bully): začátek boje = J, při odvetě $\Rightarrow H$ (útěk)
- odvetník-pokušitel (prober-retaliator): = odvetník, občas pokus o konflikt ($\times H \Rightarrow J$)
- ESS se nejvíce blíží smíšená strategie odvetníka, pokušitele a holubice v určitém poměru - v přírodě i polymorfismus čistých strategií (které však nejsou ESS!)

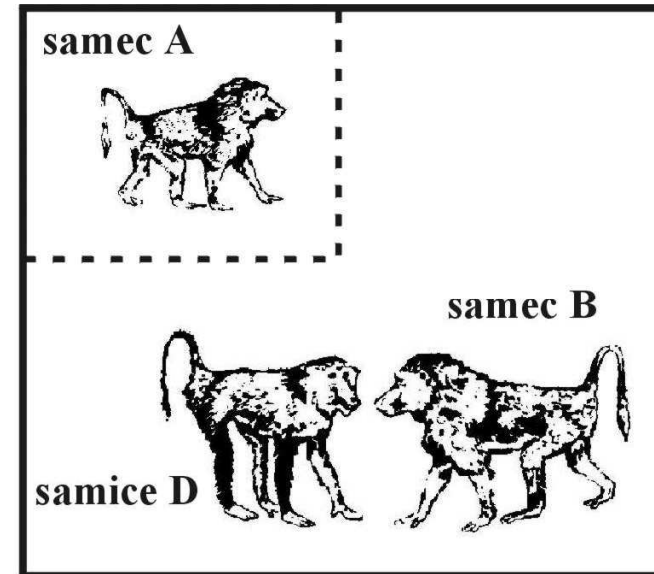
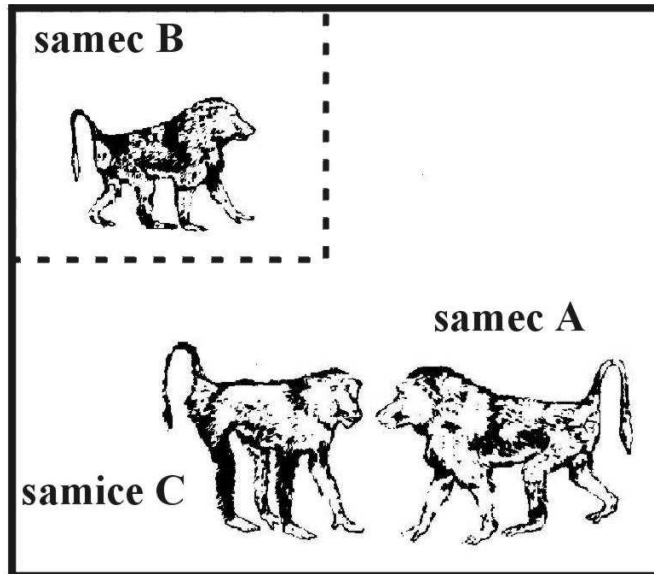
Dílčí závěr: nechovat se jako tyran, dobré oplácet dobrým, zlé zlým

Asymetrické modely

1. protivník menší, slabší
2. jeden protivník má méně co ztratit
3. 1 z protivníků na místě dříve (obecně - princip pána hory)

Ad 3. - strategie měšťák (burgeois): „Jsi-li domácí - zaútoč, jsi-li vetřelec - uteč“

- obrana teritoria - pěvci, koljušky atd.

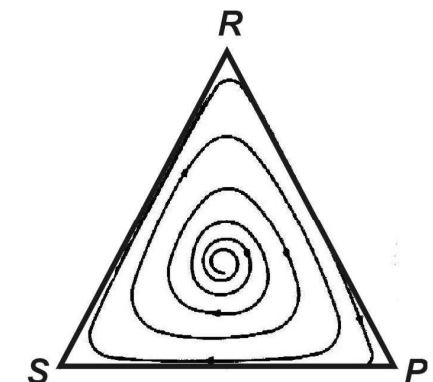
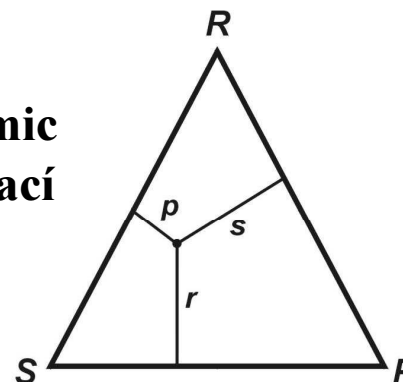

- **3 strategie:** nemusí být ESS

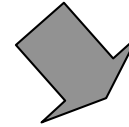
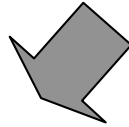
• leguán *Uta stansburiana*:

- červené hrdlo: velké teritorium, několik samic
- žluté h.: žádné teritorium, „kradení“ kopulací
- modré h.: teritorium, 1 samice, obrana proti „zlodějům“

⇒ cykly asi 6-leté

ALTRUISMUS

**příbuzenský
(kin selection)**

**reciproční
(vzájemný)**

+ zdánlivý altruismus: individuální výhoda
manipulace

Reciproční altruismus

Modely vzájemné pomoci (vybírání parazitů):

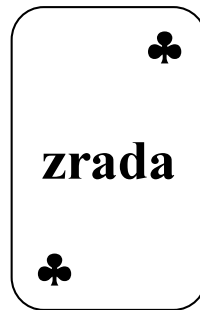
- hlupák
- podvodník
- zdráhavec

• **Reciproční altruismus se neomezuje pouze na příslušníky téhož druhu**
→ mutualismus

Reciproční altruismus

Vězňovo dilema:

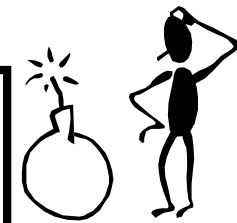

JÁ:

S

Z

	S	Z
S	300	-100
Z	500	-10

Robert Axelrod (70.-80. léta) - počítačový turnaj:

- 14 programů + 1 náhodný (7 „zlých“ strategií)
- každá 1 hra o 200 tazích proti ostatním i sobě
⇒ 225 nezávislých her
- body: 5, 3, 1, 0 ⇒ max. 15 000 bodů, min. 0

- vítěz: Půjčka za oplátku (Tit for Tat): začít S, potom kopírovat předchozí krok soupeře
- Dvojitá půjčka za oplátku (Tit for Two Tats)

Reciproční altruismus

R. Axelrod - 2. turnaj:

- **62 + 1 strategie → jen 15 „dobrých“**
- **vítězem opět Půjčka za oplátku**

3. turnaj:

- **stejně strategie**
- **místo bodů - zvyšování/snižování počtu strategií**
- **vždy výhra „hodných“ strategií, v 5 ze 6 her Tit for Tat**

! Půjčka za oplátku není ESS!

Závislost na přítomnosti ostatních strategií

→ nutná kritická frekvence

→ spolupráce

→ podvod

• **náhodný posun frekvencí**

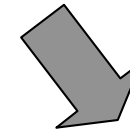
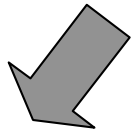
• **příbuzenství**

• **viskozita**

Reciproční altruismus

× psychologická praxe - rozpor s počítačovými simulacemi
i samotnou existencí altruismu?

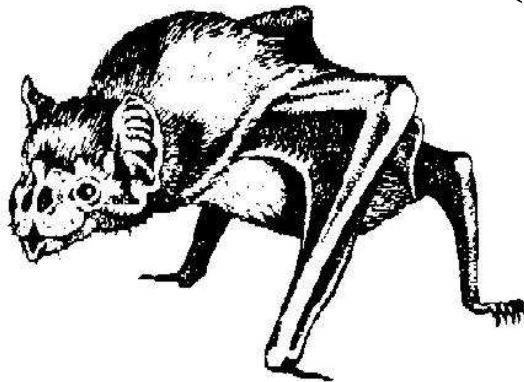
Hra s nulovým a nenulovým součtem

Časové hledisko

- hry
- × Premier League 1977

- rozvod
- upír obecný
(*Desmodus rotundus*)

- neznáme konec hry
→ spolupráce
- známe konec
→ zrada

1. světová válka: strategie „žít a nechat žít“